

Datum
2026-02-25

Vår referens
Jonna Nilsdotter
Kommunekolog

Diarienummer
SBN-2026-97

Yttrande

Till
Stadskontoret

Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet Naturvårdsverkets delredovisning av uppdraget att se över vilka arter som bör vara nationellt fridlysta

Sammanfattning

Naturvårdsverket har presenterat ett preliminärt förslag på vilka arter som bör fridlysas nationellt, baserat främst på hur hotade arterna är enligt rödlistan. Malmö stadsbyggnadsnämnd är fortsatt kritisk till de föreslagna ändringarna av fridlysningsbestämmelserna och menar att de skulle försvåra arbetet med biologisk mångfald. Stadsbyggnadsnämnden anser vidare att fler arter, även sådana som hotas av kumulativa effekter, bör omfattas av fridlysning. Dessutom anser stadsbyggnadsnämnden att den föreslagna listan utgörs av alltför få arter, jämfört med de arter som omfattas av fridlysningskyddet idag.

Förslaget

Regeringen har gett Naturvårdsverket i uppdrag att se över vilka arter som ska vara nationellt fridlysta i Sverige. Delredovisningen (november 2025) är ett första steg och innehåller ett preliminärt förslag på vilka arter som bör fridlysas. Förslagen är preliminära eftersom regelverket för nationell fridlysning samtidigt håller på att ändras.

Delredovisningen innehåller en lista med arter som föreslås bli nationellt fridlysta. Arterna har valts ut utifrån regeringsbeslutade kriterier, kopplade bland annat till hur hotad arten är (t.ex. akut hotad, starkt hotad enligt rödlistan) samt artens skyddsbehov. Arter, såsom alla fåglar och fladdermöss, som skyddas genom EU:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektivet har inte pekats ut.

Till förslaget har man även tagit fram en konsekvensbeskrivning.

Den största andelen av de föreslagna fridlysta arterna är växter och naturvårdsverket har även pekat ut fler svampar än tidigare, särskilt sådana som är beroende av gammal skog och död ved och som hotas av trakthyggesbruk.

Yttrande

Malmö stadsbyggnadsnämnd har tidigare yttrat sig om de föreslagna ändringarna av fridlysningsbestämmelserna. Stadsbyggnadsnämnden anser fortfarande att huvuddelen av de

föreslagna ändringarna av fridlysningsbestämmelserna skulle innebära en försämring av artskyddet och därmed försvåra arbetet med att gynna och bevara en biologisk mångfald, vilket riskerar att leda till minskad biologisk mångfald i Sverige. Även uppfyllandet av Sveriges nationella miljömål, samt uppfyllandet av Malmö stads kommunfullmäktigemål om biologisk mångfald, målen i Malmö miljöprogram samt målen i Malmö naturvårdsplan kommer att försvåras om de föreslagna lagändringarna träder i kraft. Detta ställningstagande har framför allt sin grund i att man föreslår införandet av två nya undantag i fridlysningsbestämmelserna.

I det nu aktuella uppdraget att ta fram förslag på en lista över arter som ska omfattas av fridlysningsbestämmelserna har man utgått från arter vars hot kan begränsas av fridlysningen. Naturvårdsverket har därför inte tagit med arter som främst hotas av exempelvis klimatförändringar, övergödning, försurning, gifter eller brist på hävd. Malmö stadsbyggnadsnämnd anser att vissa sådana arter bör omfattas av fridlysningen. Ofta kan hot utgöras av kumulativa effekter (process med ackumulerade negativa effekter) där exploatering inte är det främsta hoten, men som bidrar till ett försvårande av artens bevarande. Stadsbyggnadsnämnden anser därför att man ska ta fram en mer omfattande lista som även inkluderar dessa arter.

Förslaget till lista över arter som ska omfattas av fridlysningsbestämmelserna grundar sig på den svenska rödlistan, där arter i hotkategori CR (akut hotade) och EN (starkt hotade) har det starkaste skyddet. Det kan dock uppstå negativa effekter av detta tillvägagångssätt. När endast de mest hotade arterna får ett starkt skydd riskerar de arter som befinner sig i ett mindre akut hotläge att hamna i ett mer akut hotläge. I vissa fall finns det dessutom en större chans till återhämtning för de mindre hotade arterna om även de skyddas. För vissa av de mest akut hotade arterna kan det däremot vara för sent att införa ett skydd. Därför bör det striktaste skyddet även omfatta vissa arter som är rödlistade som VU (sårbar) och NT (nära hotad).

I konsekvensbeskrivningen till den föreslagna artlistan skriver man på sida 17 att ”Arter som inte är klassade som akut hotade omfattas av det föreslagna undantaget vid avsevärt försvårande av pågående markanvändning och det är tänkbart att det kan uppstå behov i enskilda fall av att skydda dessa arters livsmiljöer mot skogsbruk. En lösning skulle då kunna vara någon form av områdesskydd, till exempel naturreservat eller biotopskydd. Det riskerar att resultera i små, geografiskt spridda, skyddade områden i ett i övrigt brukat landskap.” Förslaget innebär att arter som inte är klassade som akut hotade inte ska omfattas av det striktaste fridlysningskyddet och att man som ett komplement skulle kunna bilda områdesskydd för dessa, vid behov. Precis som naturvårdsverket skriver i konsekvensbeskrivningen anser Malmö stadsbyggnadsnämnd att områdesskydd i dessa fall inte är ett effektivt tillvägagångssätt och att arterna i stället behöver omfattas av det striktaste fridlysningskyddet.

Förslaget till lista över arter som ska omfattas av fridlysningsbestämmelserna skulle behöva kompletteras så att det går att utläsa

- vilka arter som är skyddade idag, men som tappar sitt skydd.

- hur många arter som skyddas idag vs. hur många man föreslår ska omfattas av skydd.

Idag är 585 arter fridlysta i Sverige. Av dessa utgörs 250 av fåglar. De återstående är 335 arter av kärlväxter, mossor, lavar, svampar, alger, däggdjur, kräldjur, groddjur och ryggradslösa djur. Bland annat är 232 växtarter skyddade genom fridlysning idag. Listan över föreslagna arter innehåller endast 168 arter totalt. Det är precis hälften så många jämfört med de som har ett skydd idag, om man räknar bort fåglarna. Att dels föreslå ett försämrat artskydd och sedan föreslå en så förminskad lista över arter som ska omfattas av skyddet är svårt att förstå med tanke på rådande kris för biologisk mångfald.

Malmö stadsbyggnadsnämnd anser därför att de föreslagna ändringarna av fridlysningsbestämmelserna inte ska genomföras. Stadsbyggnadsnämnden anser vidare att den föreslagna listan över arter som ska omfattas av fridlysningsbestämmelserna ska utökas till det dubbla och även inkludera arter som hotas av kumulativa effekter. Vidare menar stadsbyggnadsnämnden att även vissa arter som är rödlistade som VU och NT ska omfattas av det striktaste skyddet.

Ansvarig

.....
Malin Rizell, avdelningschef
.....